

2.3. Ühtne energiaturg läbi võrgueeskirjade

Energialiidu üks eesmärk on luua toimiv energia siseturg Euroopas. Konkurentsile avatud elektri siseturg annab Euroopa tarbijatele võimaluse valida erinevate elektritarnijate vahel, kes pakuvad elektrienergiat turupõhise hinnaga. Teiselt poolt saab nüüd energiaturule siseneda rohkem ettevõtteid, sh on sisenemine lihtsam ka väiksematel ettevõtetel ja võimalus ka nendel, kes investeerivad taastuvenergiasse.

Selleks, et tagada Energialiidu eesmärkide täitmine ning soodustada hästi toimiva ja läbipaistva hulgimüügituru teket, mida iseloomustaks kõrgetasemeline elektrienergia tarnekindlus, on kehtestatud määrus 2019/943. Määruse eesmärk on kehtestada piiriülest elektrikaubandust käsitlevad õiglased ja mittediskrimineerivad eeskirjad ning suurendada sel viisil konkurentsi elektrienergia siseturul, võttes arvesse siseriiklike ja piirkondlike turgude konkreetset eripära. See hõlmab ühtlustatud põhimõtete kehtestamist seoses piiriüleste ülekandetasudega ning olemasolevate ühendusvõimsuste jaotamist siseriiklike põhivõrkude vahel. Nimetatud eesmärkide täitmine viiakse ellu ühtsete võrgueeskirjade (inglise keeles Network Codes) väljatöötamise ja rakendamise kaudu kõigis liikmesriikides.

Euroopa ülekandevõrkude operaatorite organisatsiooni ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity) eestvedamisel on mitmeid aastaid toimunud üleeuroopaliste võrgueeskirjade arendamine ja tänaseks on enamik väljatöötatud võrgueeskirju Euroopa Parlamendi poolt vastu võetud. Käesoleval etapil on põhirõhk võrgueeskirjade juurutamisel nii Euroopa kui ka kohalikul tasandil. Võib öelda, et üleeuroopalised võrgueeskirjad määratlevad otsekohalduva raamistiku, aga konkreetsemad ja täpsemad piirid määrab iga liikmesriik ise. Võrgueeskirjad jagunevad oma olemuselt neljaks: elektrituru võrgueeskirjad, ühenduste eeskirjad, elektrisüsteemi talitlust puudutavad võrgueeskirjad ja küberturvalisuse võrgueeskiri. Tulevikus võib võrgueeskirju ka juurde lisanduda.